

LIETUVIŲ KALBA (GIMTOJI)

Teksto suvokimo vertinimo instrukcija

2012 m. valstybinis brandos egzaminas (pagrindinė sesija)

VERTINIMO TVARKA

Bendrosios nuostatos

- Tikrindami darbus, vertintojai vadovaujasi vertinimo instrukcija.
- Kiekvienas darbas įvertinamas ne mažiau kaip du kartus. Viename darbe vertintojai rašo skirtingų spalvų rašikliais.
- Vertinimo lape taškai įrašomi juodu rašikliu atitinkamuose langeliuose. Skaičiai turi būti parašyti įskaitomai ir aiškiai. Suklydus reikia imti naują vertinimo lapą.
- Jei vertinimo metu vertintojas darbe pamato žymę, leidžiančią identifikuoti kandidatą (pvz., parašyta pavardė ar mokykla), darbo toliau nevertina, bet perduoda vyresniajam vertintojui.
- Iškilus vertinimo problemoms, galutinį sprendimą priima vyresnysis vertintojas.
- TEKSTO SUVOKIMO UŽDUOTIES atsakymuose raškos ir raštingumo klaidos nevertinamos.

Vertinimo eiga

1. Kiekvieną vertinimo dieną vertintojas gauna kandidatų darbus, vertinimo lapus, dienos lapą ir lipdukų lapą.
2. Prieš pradėdamas dirbti vertintojas pirmiausia DIENOS LAPE užrašo savo ID numerį, datą ir pavardę. Po to viršutinį LIPDUKŲ LAPO KODĄ užklijuoja ant DIENOS LAPO, o lipdukų lape viršutiniame dešiniajame kampe užrašo savo pavardę ir ID (kaip ir dienos lape). Pradėdamas tikrinti darbą vertintojas klijuoja lipduką ant kandidato darbo nurodytoje titulinio lapo vietoje ir tos pačios poros lipduką – ant vertinimo lapo. Sugadinęs kurį nors lipduką, vertintojas ima naują kodų lipdukų porą ir klijuoja ant jau priklijuoto kodo viršaus.
3. VERTINIMO LAPE nurodo, kelintą kartą vertinamas darbas: laukelyje VERTINIMAS pažymi (ženklų ✖) atitinkamą langelį – 1 ar 2 (1 – darbas vertinamas pirmą kartą, 2 – antrą kartą). Langeliai 3 ir K skirti vyresniajam vertintojui.
4. Taškus vertintojai įrašo darbe tam skirtuose laukeliuose ir vertinimo lape.
5. Įvertinti darbai atskiriami nuo vertinimo lapų. Ir darbai, ir vertinimo lapai perduodami vyresniajam vertintojui. Vertinimo metu kandidatų grupės darbai negali būti sumaišomi su kitos grupės darbais.
6. Jei pirmojo ir antrojo vertintojo parašyti įvertinimai **skiriasi ne daugiau kaip 2 taškais**, trečiasis vertintojas gali nevertinti šio kandidato darbo, o į trečiajam vertintojui skirtą grafą galutinį taškų skaičių įrašo antrasis vertintojas pagal II vertintojo parašytą įvertinimą. Trečiasis lipdukas į III vertintojui skirtą vietą (3) nėra klijuojamas ir III vertinimo lapas nėra pildomas.
7. Jei pirmojo ir antrojo vertintojo parašyti įvertinimai **skiriasi daugiau kaip 2 taškais**, kandidato darbą įvertina III vertintojas. III vertintojas pildo atskirą vertinimo lapą, pažymėdamas, kad tai yra trečiasis vertinimas, ir klijuoja atskirą vertintojo lipduką į III vertintojui skirtą vietą.

Linkime sėkmės!

Valdas Kukulas, „Kas būtų, jeigu būtų, bet niekada nebūna“

Kl. nr.	Galimi atsakymai	Aspektai	Taškai
1.1.	Nors rašančiųjų daugėja, literatūra nyksta / prastėja.	Įvardyta prieštaringa situacija: rašantieji (kiekybė) ir literatūra (kokybė).	1
		Atsakyta neteisingai. / Neatsakyta.	0
1.2.	1) Prastėja pati literatūra. 2) Rašo bet kas / kūryba yra kolektyvinė veikla. Arba 1) Rašančiųjų daugėja, nes literatūra miršta. 2) Literatūra nyksta, nes ją gali rašyti bet kas. Kuria žmonės be išsilavinimo, kuria ne asmenybės, o ištisi kolektyvai.	Įvardytos dvi šios situacijos priežastys (prasta literatūra ir rašo bet kas).	2
		Įvardyta tik 1 šios situacijos priežastis.	1
2.1.	1) Būti valstybingumo išsaugojimo garantu / išsaugoti vertybes / tradicijas. 2) Teikti pramogą / uždirbti pelną / tenkinti masių poreikius.	Atsakyta neteisingai. / Neatsakyta.	0
		Įvardytos 2 skirtingos funkcijos.	2
		Įvardyta 1 funkcija.	1
2.2.	Nes nepitaria kultūros, kaip pramogos, funkcijai / apgailestauja, kad Lietuva nesupranta kultūros, kaip valstybingumo išsaugojimo garanto / nori atkreipti dėmesį, kad elitinė kultūra išstumama iš visuomenės.	Jei viename punkte pateikti du priešingi atsakymai / atsakyta neteisingai. / Neatsakyta.	0
		Įvardyta <u>priežastis</u> – grėsmė kultūrai.	1
3.	Abu nekalba apie literatūros kokybę / vertę. Argumentuose kalbama tik apie kiekybę, o ne apie kokybę. / Abu neįvertina neigiamos literatūros situacijos.	Atsakyta neteisingai. / Neatsakyta.	0
		Atsakyta teisingai.	1
4.1.	Nebėra meninė vertybė / romanas iš meninės vertybės tampa populiariais skaitiniais / tampa paguoda vienišiams / skirtas tik laikui praleisti.	Įvardyta pakitusi funkcija.	1
		Atsakyta neteisingai. / Neatsakyta. / Cituoja.	0
4.2.	„Einamiausia prekė“, laisvo laiko „užmušimas“, „leisti tuščiai valandas“, rašo žmonės, „turintys marios laisvo laiko“, „minimaliai raštingi žmonės“, „kokios marios, kokie okeanai neprijaukintų, nesuprastų neapgyvendintų žodžių slypi toje jaunųjų kūryboje“.	Išrašyti tinkami 2 pavyzdžiai.	2
		Išrašytas 1 pavyzdys.	1
		Išrašyti netinkami pavyzdžiai. / Neišrašyta. / Jei nurašo visą sakinį ir nepabraukia.	0

5.	1) Kai romanas yra meno kūrinys / kai jis nėra taikomojo pobūdžio / nėra panašus į žiniasklaidą / kai turi išliekamąją vertę / kai parašytas kokybiškai. 2) Romanus turi rašyti menininkai, o ne tik raštingi žmonės.	Įvardyti 2 dalykai: kūrinio kokybė ir kūrėjo profesionalumas.	2
		Įvardyti 1 dalykas.	1
		Atsakyta neteisingai. / Neatsakyta. / Cituoja.	0
6.	Galimybė autorių atpažinti iš jo parašyto teksto / išskirti iš kitų debiutantų pagal savitą stilių.	Atsakyta teisingai: rašoma apie stilių / savitumą.	1
		Atsakyta neteisingai. / Neatsakyta.	0
7.	Anksčiau kritikai vertindavo knygas, perėjusias atranką, dabar turi vertinti knygas be atrankos. / Anksčiau buvo mažiau rašančių, o dabar jų daug. / Anksčiau kritikai vertindavo tik žinomų ir profesionalių kūrėjų kūrinius, o dabar turi vertinti ir nežinomus kūrėjus.	Įvardytas skirtumas tarp anksčiau ir dabar, priešinant kūrėjų / kūrinių profesionalumą ARBA kūrėjų / kūrinių kiekybę.	2
		Nurodyta situacija tik anksčiau arba tik dabar / jei lygina ne vienu pagrindu.	1
		Atsakyta neteisingai. / Neatsakyta.	0
8.	1) Rašantieji remiasi ne tik savo, bet apibendrinta kūrėjų patirtimi. 2) Neribotos galimybės skelbti tekstus internete. 3) Galimybė nurodyti autorystės. 4) Komercija.	Įvardytos 3 sąlygos.	3
		Įvardytos 2 sąlygos.	2
		Įvardyta 1 sąlyga.	1
		Atsakyta neteisingai. / Neatsakyta.	0
9.	Gali jaustis neatsakingas ne tik kūryboje, bet ir visuomenėje / socialiniame gyvenime / darbe / versle / gyvenime. / Atsisakoma <u>bet kokios</u> atsakomybės. Autorius nejaučia atsakomybės už kūrinį, todėl prastėja literatūros kokybė.	Įvardyti atsakingumo kūryboje ir visuomenėje aspektai / arba atsakyta apibendrintai.	2
		Įvardytas tik 1 aspektas.	1
		Atsakyta neteisingai. / Neatsakyta.	0
10.	Žmogus nori išsakyti, bet slepiasi, nes bijo atsiverti / žmogus nori išsakyti, bet nemoka. / Slepia darbo autorystę, pasirašo slapyvardžiu.	Įvardytas neatitikimas tarp poreikio ir galimybių.	1
		Atsakyta neteisingai. / Neatsakyta.	0
11.	Postmodernizmas viską suvienodina.	Paaiškinta teisingai.	1
		Atsakyta neteisingai. / Neatsakyta.	0

12.	Kadangi literatūra vengia kalbėti apie svarbiausius egzistencinius dalykus, tai ir apie pačios literatūros likimą nėra prasmės / negalima kalbėti.	Paaiškinti 2 dalykai: svarbiausių temų vengimas literatūroje, kalbėjimas apie literatūros likimą.	2
	Literatūra neanalizuoja svarbiausių temų / literatūroje vengiama kalbėti apie svarbius dalykus / sunku kalbėti apie literatūros likimą / kalbėti apie literatūros mirtį negalima.	Paaiškintas 1 dalykas.	1
		Atsakyta neteisingai. / Neatsakyta.	0
13.	Dalykiškumas dera su vaizdingumu. Remiamasi pavyzdžiais, cituojama / vartoja literatūrinius terminus / minimi konkretūs dalykai: autoriai, valstybės, renginiai / teiginiai argumentuojami (dalykiškumas); ironizuojama / perkeltinė prasmė / vartoja meninės raiškos priemonės (vaizdingumas).	Įvardytas dalykiškumas ir vaizdingumas. Abu stiliaus bruožai pagrįsti.	2
		Arba įvardytas dalykiškumas ir vaizdingumas be pagrindimo / arba įvardyti abu, bet pagrįstas tik vienas / arba įvardytas ir pagrįstas vienas.	1
		Neįvardyti stiliaus bruožai. / Atsakyta neteisingai. / Neatsakyta.	0